

تعیین الگوی غذای مصرفی و عوامل خطر تغذیه‌ای بروز سرطان سلولهای سنگفرشی مری در مناطق با بروز بالا در استان گلستان

اکبر فاضل تبار ملک‌شاه^۱، دکتر اکرم پورشمس^۲، جمشید یزدانی^۳، دکتر شقایق کایدی مجد^۴، گوهرشاد گوگلانی^۵،
دکتر رسول صلاحی^۵، دکتر شهریار سمناوی^۶، دکتر مسعود کیمیاگر^۷، دکتر رضا ملک‌زاده^۸
^۱ پژوهشگر، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۲ دانشیار، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۳ پژوهشگر، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی مازندران
^۴ پژوهشگر، بیمارستان شریعتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۵ پژوهشگر، مرکز مطالعه آینده‌نگر گنبد
^۶ استادیار، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی گرگان
^۷ استاد، انستیتو تحقیقات تغذیه و صنایع غذایی کشور، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
^۸ استاد، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران

چکیده

زمینه و هدف

الگوی غذای مصرفی و کمبود برخی مواد مغذی از عوامل اصلی محیطی خطر ساز سرطان مری شناخته شده‌اند. هدف این مطالعه تعیین الگوی غذای مصرفی و عوامل خطر تغذیه‌ای در منطقه پرخطر از نظر بروز سرطان مری است.

روش بررسی

الگوی غذای مصرفی ساکنین بالای ۳۰ سال شهرستانهای گنبد و کلاله، که وارد مطالعه آینده‌نگر سرطان مری شدند، به واسطه پرسشنامه بسامد خوراک معتبر شده ۱۱۷ قلمی، از طریق بانک اطلاعاتی ایرانی تعیین شد و از آزمون رگرسیون چندگانه خطی برای مقایسه جنس، مکان اقامت و قومیت استفاده شد.

یافته‌ها

۳۰۴۶۳ نفری که بررسی شدند با میانگین سنی ۵۲/۲ سال و با ترکیبی شامل ۵۷/۵٪ جنس زن، ۷۵٪ ترکمن، ۷۳/۶٪ روستایی و ۷۱/۲٪ بی‌سواد بودند. میزان اضافه وزن و چاقی در میان زنان و ساکنین شهر بیشتر از سایر گروهها بود. به طور کل، ۶۵٪ انرژی دریافتی از کربوهیدرات‌ها، ۲۲٪ از چربی‌ها و ۱۳٪ از پروتئین‌ها تأمین می‌شود.

نتیجه‌گیری

میزان مصرف انرژی دریافتی در اغلب افراد جامعه در حد مورد نیاز بود و کمبود دریافت ریزمغذی‌ها مخصوصاً ریبوفلاوین، ویتامین آ، فیبر و آهن در میان این جامعه به چشم می‌خورد.

کلید واژه: سرطان مری، انرژی و مواد مغذی، پرسشنامه بسامد مصرف خوراک، ایران

گوارش / دوره ۱۲، شماره ۴، زمستان ۱۳۸۶، ۲۳۹-۲۴۳

تاریخ پذیرش: ۸۶/۱۲/۷

تاریخ اصلاح نهایی: ۸۶/۱۲/۷

تاریخ دریافت: ۸۶/۱۲/۵

زمینه و هدف

سرطان مری نهمین بدخیمی شایع دنیا (۱) با میزان بروز بیش از ۱۰۰ مورد در هر ۱۰۰,۰۰۰ مورد در ایران و چین می‌باشد (۲)؛ به طوری که طی مطالعه‌ای، شهرهای کلاله و گنبد با Age standardized Rates (ASR) برابر ۱۵۰-۲۰۰ مورد به ۱۰۰,۰۰۰ مورد بیشترین میزان سرطان مری را در نویسنده مسئول: خیابان کارگر شمالی، بیمارستان شریعتی، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد

تلفن و نمابر: ۸۸۰۱۲۹۹۲

E-mail: malek@ams.ac.ir

شمال ایران به خصوص در ناحیه ترکمن‌نشین دارند. (۳ و ۴)
از عوامل مؤثر در بروز سرطان مری می‌توان عادات غذایی، الگوی غذای مصرفی، عناصر موجود در آب، خاک و گیاهان، نوع سوخت، مصرف مواد مخدر و ویژگیهای ژنتیکی خاص را نام برد. (۲)، یافته‌های مطالعات قبلی انجام شده در ایران نشان داد که کمبود ویتامینهای آ-ب-ث و برخی مواد معدنی و نیتروزامین‌ها می‌توانند در بروز بیماری مؤثر باشند. (۵)

تعیین رابطه الگوی غذای مصرفی با بیماریهای مزمن در مطالعات آینده‌نگر (کوهورت)، به روش علمی و دقت لازم در ارزیابی دریافت‌های